

Late Nirdhanrao Patil Waghaye Arts, Commerce & Science College Andhalgaon

Ta: Mohadi Dist: Bhandara 441914

(Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur)

Email Id: - latenpwcandhalgaon@gmail.com

Website: - www.npwcandhalgaon.org

Ref. No. :- NPWC/

Date:-

List of chapter/book along with the links.

Title of the book/chapters published	Title of the paper	Calendar Year of publication	ISBN number of the proceeding	Affiliating Institute at the time of publication	Name of the publisher
Quantum Mechanics and spectroscopy		2020		N.P.W. Andhalgaon	vikas publishing house pvt. Ltd. Noida
Solid state Physics and Electronic devices		2020		N.P.W. Andhalgaon	vikas publishing house pvt. Ltd. Noida
compendium of Research Paper	Behavioral Finance: A Psychological Approach towards Financial Decision Making	2017	Volume 1 issue 5 ISSN 2349-6568	N.P.W. Andhalgaon	Sai Balaji Education international Institute of management science
Current trends in humanites and commerce peer reviewed book chapter	inflation innation and its reason	2022	ISBN 978-93-95494-00-7	N.P.W. Andhalgaon	GURUMAULI PUBLICATION
Dr. Ambedkar Social Vision			ISBN 978-9381432-90-7	N.P.W. Andhalgaon	
			ISBN 978-93-84198-91-6	N.P.W. Andhalgaon	
united nations sustainable development goals 2030 and development of the weaker section in india. Gender Equqlity and empowerment of all wooman And Girl	Gender Equqlity and empowerment of all wooman And Girl	2017	ISBN 978-93-84198-92-3	N.P.W. Andhalgaon	IPRA Nagpur

COURSE WRITERS

Dr. D.S. Choudhary, Professor, Dhote Bandhu Science College, Gondia.
Dr. A.M. Shahare, Assistance Professor, Dhote Bandhu Science College, Gondia.
Prof. A.V. Bagde, Assistant Professor, Chintamani Science College, Pombhurna.
Prof. Y.S. Bopche, Assistant Professor, Dhote Bandhu Science College, Gondia.
Dr. S.R. Munishwar, Assistant Professor, Late NPW College, Andhalgaon, Mohadi, Bhandara.

Copyright © Reserved, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal

All rights reserved. No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Registrar, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University Bhopal.

Information contained in this book has been published by VIKAS® Publishing House Pvt. Ltd. (developed by Himalaya Publishing House Pvt. Ltd.) and has been obtained by its Authors from sources believed to be reliable and are correct to the best of their knowledge. However, the Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal, Publisher and its Authors shall in no event be liable for any errors, omissions or damages arising out of use of this information and specifically disclaim any implied warranties or merchantability or fitness for any particular use.

Published by Registrar, MP Bhoj (Open) University, Bhopal in 2020

Vikas® is the registered trademark of Vikas® Publishing House Pvt. Ltd.

VIKAS® PUBLISHING HOUSE PVT. LTD.
E-28, Sector-8, Noida - 201301 (UP).

Phone: 0120-4078900 • Fax: 0120-4078999

Regd. Office: A-27, 2nd Floor, Mohan Co-operative Industrial Estate, New Delhi - 1100 44.

• Website: www.vikaspublishing.com • Email: helpline@vikaspublishing.com

Prof. Y.S. Bopche, Assistant Professor, Dhote Bandhu Science College, Gondia.

Prof. A.V. Bagde, Assistant Professor, Chintamani Science College, Ponbhumra.

Dr. S.R. Munishwar, Assistant Professor, Late NPW College Andhalgaon, Mohadi, Bhandara.

Copyright © Reserved, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal

All rights reserved. No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Registrar, Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal.

Information contained in this book has been published by VIKAS® Publishing House Pvt. Ltd. (Developed by Himalaya Publishing House Pvt. Ltd.) and has been obtained by its Authors from sources believed to be reliable and are correct to the best of their knowledge. However, the Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal, Publisher and its Authors shall in no event be liable for any errors, omissions or damages arising out of use of this information and specifically disclaim any implied warranties or merchantability or fitness for any particular use.

Published by Registrar, MP Bhoj (Open) University, Bhopal in 2020

Vikas® is the registered trademark of Vikas® Publishing House Pvt. Ltd.

VIKAS® PUBLISHING HOUSE PVT. LTD.

E-28, Sector-8, Noida - 201301 (UP)

Phone: 0120-4078900 • Fax: 0120-4078999

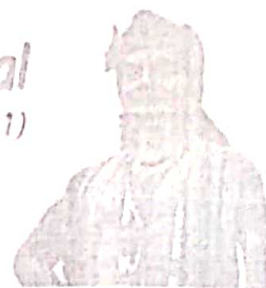
Regd. Office: A-27, 2nd Floor, Mohan Co-operative Industrial Estate, New Delhi - 1100 44.

• Website: www.vikaspublishing.com • Email: help@vikaspublishing.com

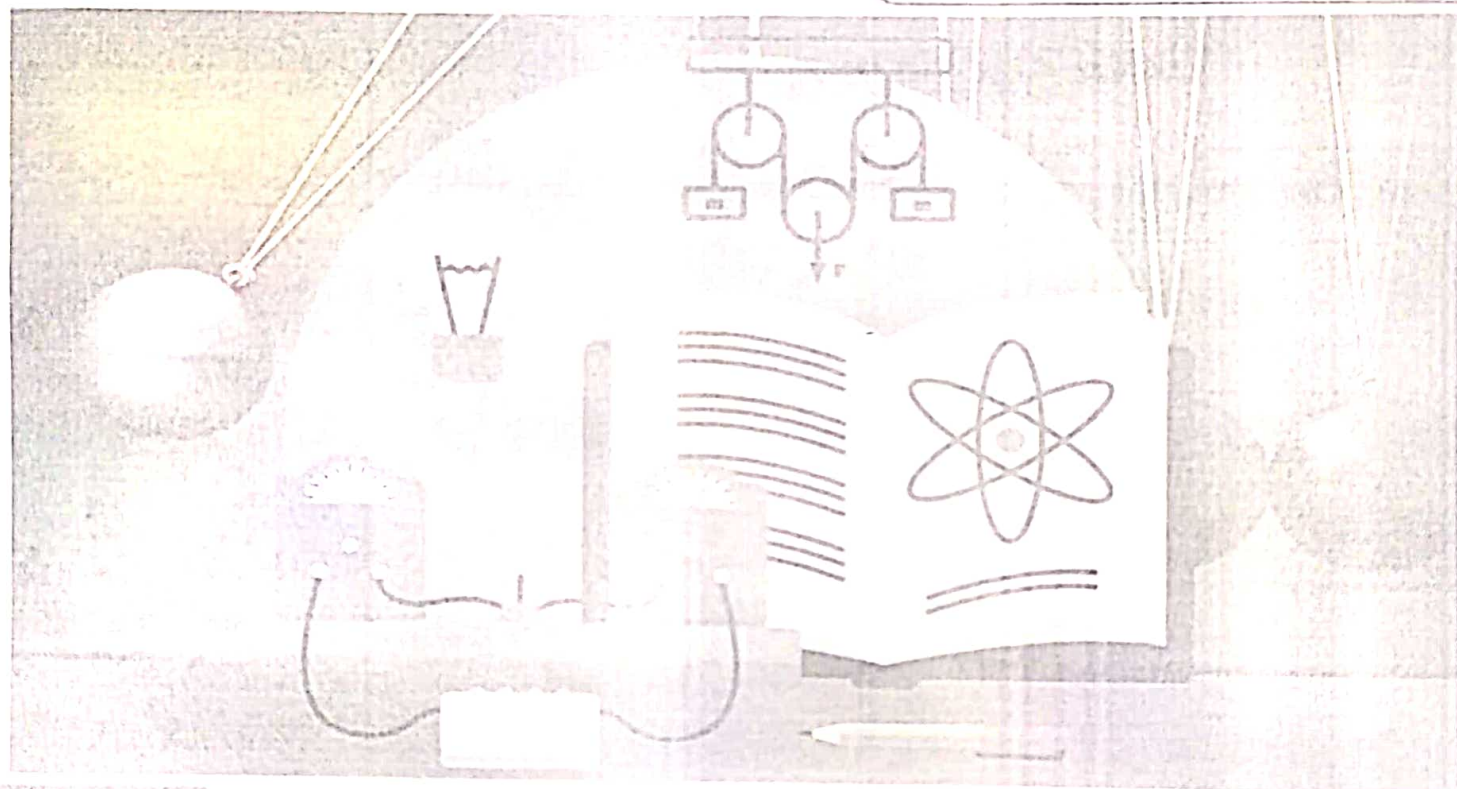

Madhya Pradesh Bhoj (Open) University, Bhopal
(Established under an Act of State Assembly in 1991)

मध्यप्रदेश भोज (उक्त) विश्वविद्यालय, भोपाल

SELF - LEARNING MATERIAL

**B.Sc., Third Year
Physics, Paper - I**

QUANTUM MECHANICS AND SPECTROSCOPY

डॉ. आंबेडकरांची सामाजीक दृष्टी

कविता नामदेव भट्टनायक

4001 01004 420130102

1) $U = \{u \in \mathbb{R}^n : \|u\|_2 \leq 1\}$

iii) $\sigma_1 = \sigma_2 = \sigma_3 = 0$.

महामानव भारतीय भावनेचे शिल्पकार परमात्मा जगदेवपंडित भावीविन नृदिक्कला नामनेला विदवान् प्रणी अनन्त दिलेलावली लाभलेल्या या सृजकवर्तकाचा जन्म मध्यप्रदेशातील 'मह' या गावी १८ एप्रिल १८७१ साली झाला याच्या पिढ्याी शब्द अपूर्व प्रसादेन जरी यांचे व्यक्तिमत्त्व व जन्मून आले योगसाधनावेदकाचा जन्म महार समाजात झाला होता ते ज्या अस्पृश्य समाजात जन्मले त्यांची मूलाची सत् करण्यासाठी याचाराचेच अतीराव झगडले त्यांना त्यांच्या लढावणानेपासून जातीमुळे अपमान व अवहेलना भोगाव्या लागल्या

असुपुण्यातेतून निर्माण झोणारे दुसऱ्या त्यांनी स्वतः अनुभवले असल्याने त्यांनी असुपुण्याचे हक्क प्रस्थापित करण्याच्या प्रश्नाला प्रथम अहकम दिले। वळोछ्यात नोकरी नशीत असताना त्यांना हिंदू संदीलात जाया मिळू शकली नाही तसेच तेथे 'मिलीटरी सेक्रेटरी' या पदावर असताना त्यांच्या नवरतुनांना (शिपायांना) त्यांना महाराष्ट्रामाख्य यागवले, त्यांना पिण्याचे पाणी देखील आपणितरामचे मिळू शकत नवते अशी जनक कारणे त्यांना असुपुण्यात पिरुब्द वड करण्यास कारणीभूत ठरली असुपुण्या समाजातील अरिगता जाग्यावेणारा पहिला महामानव, भारतीय भटनेच शिष्टाचार प्रव्यात कायदेपंडित असा हा महामानव होय रतनागेशी अिल्ल्यातील मडणमड सालुन्यातील जायवड ह त्याचे मूळ गाव त्याने वडील रामजी रापकाळ सैन्यात रुगेदार मेजर या पदावर होते पुढे त सातारा येथे स्थायिक झाले, त्यामुळे वायाराहेवाचे बालपण सातारा येथेच गेले त्यानंतर त्याच्या वडीलांनी मुलाच्या शिद्राणसाठी मुंबईत स्थलातर केले

निमसाव-इ स 1907 मध्ये मॅट्रिकची परीक्षा उत्तीर्ण झाले. मुंबईतील शिक्षणासाठी त्यांनी मुंबईच्या एल्फिन्स्टन कॉलेजमधून पदवीचे शिक्षण घेतले व इ स 1912 ला पदवी (बी.ए.) परीक्षा उत्तीर्ण झाले. त्यानंतर त्यांना उच्च शिक्षणासाठी ब्रिटीश सरकारची शिष्यावृत्ती मिळाली व अमेरिकेतील कोलंबिया विद्यापीठात त्यांना प्रवेश मिळाला. कोलंबिया विद्यापीठात त्यांनी अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र व राज्यशास्त्र इत्यादी विषयांचे अभ्यास केले. इ स 1915 मध्ये त्यांनी प्राचीन भारतातील व्यापार या निमसावर प्रबंध लिहून एम.ए.ची पदवी मिळवली. मुंबईमधून आर्थिकशास्त्राची सार्वजनिक कार्याला सुरुवात केली. 31 जाने 1920 मध्ये त्यांनी मुकामाक हे पालिक सुरू केले. माणगाव व नागपूर येथे भरलेल्या अरपूरक्षता निवारण परिषदेत त्यांनी माग घेतला. 1920 मध्ये कोल्हापूरच्या शाहू महाराजांच्या मदतीवर ते पुन्हा इंग्लंडला गेले व तेथे त्यांनी लंडन विद्यापीठात बी.एस.सी. केले. 29 जुलै 1922 रोजी दादासाहेबांची बहिष्कृत हितकारणी समिती स्थापना केली. तर हिंदू समाजात दलित वर्गाला समाज रचना प्रसार करून देण्याच्या उद्देशाने 1927 साली समता समिती दलाची स्थापना केली.

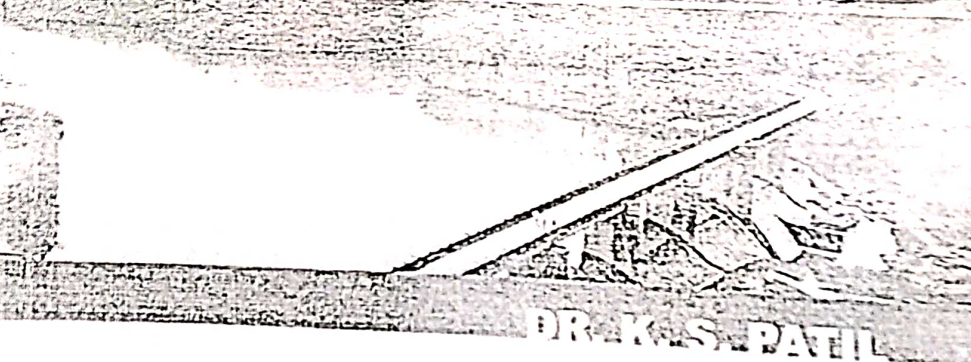
डॉ. बाबासाहेबबांना समाजाविषयी आपुलकी होती. भारतात शुद्ध, दलित, हरिजन ई. विविध नावाने अस्वस्थाना समजले जाते. भारतीय सविधानातील अनुच्छेदानुसार या जातीची सूची तयार करण्यात आली. त्याप्रमाणे त्यांचा उल्लेख अनुसूचित जातीमध्ये करण्यात आला. यांना भारतीय शासनाने अनुसूचीत जाती म्हणून त्यांचा उल्लेख केला आहे. अनेक प्रकारच्या सामाजिक समस्यांबरोबरच राजीवच्या समस्या, शैक्षणिक समस्यांना तोंड द्यावे लागले.

कोट्टे धर्मांमुळे अनुसूचित जातीत परिवर्तन झाले या समाजावर असणाऱ्या समस्या निवारण्यासाठी किंवा कमी करण्यासाठी आरक्षणाची व्यवस्था करण्यात आली. या जातीतील लोकांना सर्वच क्षेत्रांमध्ये अधिकार व हक्क प्रदान करण्यात आले. सरासरीमध्ये विधानसभेमध्ये, लोकसभेमध्ये निवडणुका लढविण्याचे आरक्षण त्यांना देण्यात आले. पारंपारीक व्यवसाय सोडुन त्यांना व्यावसायिक शिक्षण दिले गेले. सरकारी नौरीत भरती, शिदाणाच्या सुविधा पंचवर्षीक योजनांमुळे या जातीचे विकास झाला व कुटूंब उत्तुंगीची स्थापना करण्यात आली. सार्वजनिक नागरीकांच्या अधिकारांचा विचार करण्यात आला आहे. या संविधानात अनुसूचित जातीसाठी तरतुदी करण्यात आल्या त्या पृढीलप्रमाणे

- 1) 366 अन्वये अनुसूचित जातीसाठी विशेष अधिकारी नेमण्यात अधिकार राष्ट्रपतींना देण्यात आला
- 2) 16 व्या कलमान्वये राजाध्या अधिकारातील नौकरी व इतर पदावर नियुक्ती करताना धर्म, वंश, जाती, लिंग जन्मस्थान अशा भेदभाव केला जाणार नाही

WATER SECURITY IN INDIA

SUSTAINABLE COMMUNITY DEVELOPMENT

DR. K. S. PATIL

Nation
INABL
gpur a:

Work

WATER HARVESTING

■ KAVITA N. BADWAIK

Introduction :-

A watershed is an area that drains to a common point. It may be managed for various objectives, depending on local needs, including capturing runoff, minimizing erosion, and reducing nonpoint source pollution. In management of small watersheds, capturing runoff for local use is conceptually equivalent to harvesting water. Watershed harvesting systems either concentrate water into a storage reservoir or apply water directly to the soil in the cropped area. Both types of systems can vary in scale from a few square kilometers serving a large group of people.

STORAGE RESERVOIR :-

Systems that concentrate water into storage reservoirs can be used for variety of purposes, including house-hold, irrigation, or livestock consumption. Rooftop water catchment systems provide domestic water in many places, especially dry areas with inadequate municipal supplies. A rooftop that is 50 square meters can supply an annual average of 50 liters per day with 500 millimeters annual rainfall. This supply can help reduce competition between agricultural and household demands and can free women from the chore of collecting water.

Harvesting water to collect it in village ponds is an ancient system in some places, including southern India. The principle behind this approach is to concentrate water spatially and temporally, in arid and semi-arid areas where rainfall is low and variable, harvesting rainwater allows users to conserve it until enough water is collected to reliably support a crop. The volume of water stored at the end of the rainy season determines how much area can be cultivated.

Traditional water-harvesting systems store water in ponds and reservoirs and deliver it by gravity. With the spread of motorized pumps in recent decades, water can now be captured in some places using the same techniques but allowing collected water to percolate into

Water Security in India • ISSN 978-81-904807-1-1

groundwater aquifers. The systems are small in scale, drawing from gullies and micro catchments to recharge groundwater that supplies a number of local wells.

SOIL-MOISTURE

In many traditional water harvesting systems, runoff water is channeled directly to the cropped area during rainfall and stored soil. Where the rainfall is unevenly distributed, soil has high water holding capacity, the system may store water until the end of the rainy season, when a crop is grown under gradually percolating moisture. Where soil is sandy and does not retain moisture for a long time, the soil may be changed spatially to the location where crops are reared, to take advantage of it. Farmers in west Africa commonly use a technique called zai, where they dig small pits and plant a variety of crops. These systems can store water for several months into the dry season when the soil is very dry and is barren.

Water harvesting systems vary a great deal in the ratio of catchment to cultivated area. In the dry areas with less available water, the ratio can easily reach 2:1. In such water harvesting systems, cultivation of crops must be extensive and located in sparsely area do not interfere with each other. Where rainfall is higher, the ratio declines somewhat to the point that the entire catchment area lies within a single crop.

Water-Harvesting Constraints :-

Constraints to developing improved water harvesting systems include adapting existing ones for productive use relate to technical feasibility, financial viability, and social organization.

Technical feasibility :-

The key technical question for agriculture water harvesting is: is weather capturing and storing enough water to rise crop yields? Feasible in field condition, technical feasibility depends in a large part on local agroclimatic conditions. For examples, in India the Indo-Gangetic Watershed Development Project works only in villages where the soil is conducive to water harvesting that is, there is a sloped watershed catchment area and a good opportunity to build storage ponds.

Financial Viability:-

The main constraints to rooftop collection systems are the need for a tile or sheet metal roof that can capture runoff and a storage tank both of which can be prohibitive expensive in very poor areas.

रोजगार हमी योजनांची माहिती

कु. अ. वि. म. नागरीय विकासांक

राज्यात

कला व कलात्मक मतां विभाग

जयपूरनगर, पंचायत मंडळ

राज्य सरकार, नागरीय विकासांक

पान १०१

पुणे, महाराष्ट्र, ४११ ००१

पुणे

ग्रामीण विकास हे घोरण आखून ग्रामीण भागातल्या व्यक्तींचा रोजगार करून देण्याचा उद्देश आहे. ग्रामीण भागात केली जाणारी कामे, ग्रामीण राजमार्गाचा बांधव, हाथेकाम, पिकांची एकात्मिक ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम, अग्रयण प्रणव क्षेत्र विकास, लहान व मध्यम शेवकरी शेवकामुख व ग्रामीण कारागीर यांना सहाय्य करण्यासाठी घेतलेले कार्ये हे मर्यादित व प्रायोगिक स्वरूपाचे होते. या कार्यक्रमांद्वारे ग्रामीण भागातील दराजगारी ही परिणामकारकरित्या सुटू शकली नाही. मोठ्या व मध्यम पातळीचे प्रकल्पांमधील मुद व जलसंधारण व ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम घेण्यात आले परंतु पुरेशा माध्यमस्मृती अभावी ग्रामीण भागातील बेरोजगारी कमी करण्यात पोहोचतसे यश प्राप्त झाले नाही.

ग्रामीण भागातील गरीबी दूर करण्याचा प्रश्न हा त्या त्या भागातील दराजगारी निर्मुलनावर अवलंबून असतो. समाजात गरीबाना रोजगार उपलब्ध करून देवून कारिद्रय निर्मुलन करण्यासाठी १९७२ मध्ये शासनाने रोजगार हमी योजनाची सुरवात केली. ग्रामीण भागात कामाची गरज असलेल्या व कामाची कामे करण्यास तयार असलेल्या व्यक्तींना कामे मिळवू देण्याचा सर्व अकुशल व्यक्तींना रोजगार मिळवून देण हा या योजनेचा मुख्य उद्देश आहे.

व्यक्तीला व राज्याच्या अर्थव्यवस्थेला उत्पन्न करून देण्यासाठी रोजगार पुरविल्या जाण कामाची हमी ही अकुशल श्रमाच्या कामापुरती मर्यादित असते. हानी घेतलेल्या कामातून विद्युत्, मालमत्ता निर्माण व्हावी व मजुरांना दिलेली मजुरी केलेल्या कामाच्या परिमाणामशी निगडून असवी हा योजनेचा मूलभूत हेतू आहे. देशात ग्रामीण मजुरांना अकुशल रोजगाराची हमी १९७७ पासून कायद्यान्ये देशात महाराष्ट्र हे एकमेव राज्य आहे. केंद्र सरकारने राष्ट्रीय रोजगार हमी कायदा - २००५ संमत केला. सुरवातीला रोजगार हमीचा कार्यक्रम भारतातील २०० जिल्ह्यात सुरू झाला. २ फेब्रुवारी २००६ पासून या कायद्याची अंमलबजावणी सुरू झाली. दि. १ एप्रिल २००८ पासून संपूर्ण देशभर रोजगार हमी कायदा लागू करण्यात आला. रोजगार हमी योजना ही 'मग्रासहय' या नावानेही ओळखली जाते. या योजनेचे सूत्र 'मागेल त्याला काम, व कामाप्रमाणे दाम' हे आहे. त्यानुसार मजुरांना १०० दिवस कामाची हमी या योजनेत दिली जाते.

रोजगार हमी योजनेची स्थापना :-

रोजगार हमी योजनेखाली श्रमिकांना शासनाने उपलब्ध केलेल्या सोयी सवलतीचा कितपत लाभ होतो? योजनेचा श्रमिकावर काय परिणाम होतो? व योजनेचे उद्दिष्ट साधण्याच्या दृष्टीने काय करणे आवश्यक आहे? यासंबंधी शासनाने सूचना आदी करण्याच्या हेतूने दिनांक १३ ऑगस्ट १९७५ रोजी विधानसभा, विधानपरिषद या सभागृहाने संमत केलेल्या प्रस्तावानुसार महाराष्ट्र विधानसभा आणि महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमावलीत नियम २४१/२१५ अन्वये विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहातील सदस्यांची रोजगार हमी योजना समिती प्रथम दिनांक १३ ऑगस्ट १९७५ रोजी गठित करण्यात आली.^१

सुरुवातीला या समितीची सदस्य संख्या विधानसभेचे ११ व विधानपरिषदेचे ४ अशी मिळून १५ होती. ती १९८१-८२ पासून विधानसभेचे २०, विधानपरिषदेचे ५, अशी मिळून २५ करण्यात आली. मा. अध्यक्ष आणि मा. सभापती या समितीवरील सदस्यांना नाम नियुक्ती करतात.

मा. अध्यक्ष हे समितीच्या सदस्यामधून एकाची समिती प्रमुख म्हणून नियुक्ती करतात. समितीचा कालावधी सर्वसाधारणपणे एका वर्षाचा असून नविन समितीची नाम निर्देशनाद्वारे

s and gender
imple words,
sex. Women
iscriminated
India is the
ware of the
these people

GENDER EQUALITY AND EMPOWERMENT OF ALL WOMEN AND GIRL

■ Kavita N. Badwaik

Gender equality is achieved a when women and men enjoy the same rights and appourtinies across the sector of society, including economics participations and decision making and when the different behaviors, aspirations and needs of women and man are equally valued and favored.

After second world war more general movements for gender equality develop based on women's liberation and feminisim. The central issue was that the rights of women should be the same as of the men . feminists believes that women should be equal in every aspect to the man & should have same rights that are given to men.

The united nation and the other international agencies have adopted several conventions, towards the promotion of the gender equality. Prominent international instruments include

- In 1960 the convection against discrimination in education was adopted, coming into force in 1962 & 1968.
- The convention of all forms of discrimination against women in an international treaty adopted 1979 by the united state.
- The Vienna declaration programe of action, a human reights declaration adopted by consensus at the world conferences on human rights on 25 june 1939

Women desire to live and work in the world where the equal dignity and the worth of every individual is respect and valued women desire equal pay and equal work this is one of the areas weather together equality is rarely seen. All to often women are paid less than man same doing same work.

Empowerment

Empowerment of women essentially brings a shift from unjust to just society. Empowerment of women refer to questioning the social, economic and the political discrepancies and distortions. The term of empowerment of women has come to be associated with women's struggle for socio justice and equality.

■ Art's & Commerce College P.Pump, Jawaharnagar